

LINDA ELLIS

(11 iulie 1956 - 20 martie 2023)

În a doua decadă a lunii martie 2023, ne-a părăsit Linda Ellis, o apreciată cercetătoare a preistoriei și istoriei antice a României.

Linda Ellis și-a făcut studiile universitare la Universitatea California din Los Angeles, în perioada 1974-1987, unde a obținut calificativul *Summa cum Laude* pentru domeniul Antropologie/Studii clasice. Între 1978-1979 a lucrat ca cercetător asociat la Muzeul Peabody din Harvard, specializat în istoria și arheologia europeană. A primit o bursă Fulbright pentru studii în Europa de Est, ocazie cu care a venit și în România, a cunoscut colecțiile din muzeele românești, fiind interesată în mod special de cultura Cucuteni. În perioada 1978-1984 și-a făcut studiile doctorale la Universitatea Harvard, finalizate cu o lucrare de referință cu privire la Cucuteni-Tripolye, ce include pe lângă rezultatele obținute de ea prin analiza tehnologiei ceramicii (prelevate din diferite situri) și alte observații pertinente cu privire la evoluția acestui complex cultural. În intervalul 1980-1984 a predat cursuri la Departamentul de Antropologie al Universității din Harvard, contribuind totodată și la dezvoltarea Laboratorului de Arheometrie de aici. De asemenea a mai predat cursuri la Universitatea Massachusetts de la Boston (1984-1987), ca și la Universitatea Tufts, Medford, Massachusetts (în calitate de Visiting Lecturer la Departamentul Classics, 1985).

Din 1987 a funcționat ca profesor la Universitatea California din San Francisco, unde a inițiat și a condus peste 30 de ani Programul de Studii Muzeale, care s-a bucurat de un mare succes,

toți absolvenții săi reușind să-și găsească apoi locuri de muncă în diferite muzee. Profesor talentat și orator desăvârșit, Linda Ellis a fost și curator al unor muzee: Muzeul Universității din San Francisco, Mills College Art Museum, Oakland și California. Activitatea sa în domeniul muzeelor a fost apreciată, ea fiind o perioadă îndelungată inspector în cadrul Asociației americane a muzeelor, dar și consilier al muzeelor din întreaga lume în domeniul protecției, conservării preventive și a proprietăților culturale.

În 2015 a primit titlul de *Professor Emerita & Senior Curata Emerita*.

Experiența sa în domeniul arheometriei a determinat să fie solicitată ca editor al unei lucrări de mare amploare, o enciclopedie a metodei și teoriei în arheologice, care oferea o imagine de ansamblu asupra informațiilor la zi cu privire la metoda și teoria arheologică, care includea aspecte ale arheologiei preistorice, clasice, medievale, istorice și industriale, dar și aspecte importante legate de legislația, topografia, metodologia, conservarea și analiza post-săpătură. Enciclopedia a apărut în două ediții (1999, 2000), fiind considerată o lucrare de referință în domeniu.

Revenind la interesul său pentru România, trebuie să menționăm faptul că a participat de-a lungul vremii la mai multe săpături arheologice în așezări ale culturii Cucuteni: 1981-1986, Poduri-Dealul Ghindaru; 2002-2005, Scânteia-Dealul Bodești, unde a contribuit și cu un sprijin material consistent prin intermediul societății fondate de ea, *Terra Europeea*. La investigațiile din perioada menționată a participat și soțul ei, Gil Zilberstein, care a ajutat la cercetările legate de concentrația pH din sol, dar care din păcate nu au fost finalizate.

Fiind interesată deopotrivă și de alte perioade istorice a participat la săpăturile de la Răucești, punctul *Trofinești*, sit atribuit dacilor liberi, alături de Marius Alexianu (1986). Epoca romană a fost o altă perioadă pentru care Linda Ellis a manifestat un interes constant, reflectat nu doar de cursurile sau prezentările la diferite conferințe/simpozioane pe care le-a susținut, dar și prin participarea de-a lungul mai multor ani la cercetările legate de Tropaeum Traiani. Aici a întreprins cercetări de topografie și hidroarheologie (2005-2010) pentru identificarea așezărilor rurale prin satelit și sistemul extins de apeducte necesar alimentării orașului roman, efectuând și sondaje la Șipote, așezare aflată pe traseul apeductului ce alimenta Tropaeum Traiani (ELLIS 2011). Investigațiile din această perioadă au fost cofinanțate și de fundația ei *Terra Europeea*, la cercetările respective participând și soțul ei, licențiat în științe exacte și un fotograf de excepție.

Din păcate o boală nemiloasă care a chinuit-o mai mulți ani a împiedicat-o să finalizeze și alte proiecte de cercetare în care era implicată.

Requiesce in pace in meliorem mundum!

Cornelia-Magda LAZAROVICI

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

CĂRȚI

1. **L. Ellis**, *Laboratory Techniques in Archaeology: A Guide to the Literature, 1920-1980*, Garland, New York, 1982.
2. **L. Ellis**, *The Cucuteni-Trpolye Culture. Study in Technology and the Origins of complex Society*, British Archaeological Reports Oxford Ltd, 1984.
3. **L. Ellis (ed.)**, *Archaeological Method and Theory: An Encyclopedia*, Garland Publishing, Taylor & Francis Inc., 1999 (ediția I-a).
4. **L. Ellis (ed.)**, *Archaeological Method and Theory: An Encyclopedia*, Garland Publishing, New York, 2000 (ediția a II-a).
5. **L. Ellis**, F. L. Kidner, *Travel, Communication, and Geography in Late Antiquity: Sacred & Profane*, Ashgate, London, 2004.

STUDII ȘI ARTICOLE

1. **L. Ellis**, *Population growth, food storage and ceramic manufacturing centers in pre-Bronze Age Europe*, in: M. Petrescu-Dîmbovița, N. Ursulescu, D. Monah et V. Chirica (eds.), *La civilization de Cucuteni en context européen, Session scientifique Iași-Piatra Neamț 1984*, în col. „Bibliotheca Archaeologica Iassiensis” I, Iași, 1987, p. 175-192.
2. **L. Ellis**. *Analysis of Precucuteni Ceramics from Târgu Frumos, Romania*, in: V. Spinei, C.-M. Lazarovici et Dan Monah (eds.), *Scripta praehistorica. Miscellanea in honorem nonagenarii magistri Mircea Petrescu-Dîmbovița*, Ed. Trinitas, Iași, 2005, p. 261-270.
3. **L. Ellis**, *Elusive Places: A Chronological Approach to Identity and territory in the Scythia Minor (Second–Seventh Centuries)*, in: R. W. Mathisen, D. Shanzer (eds.), *Romans, Barbarians and the transformations of the Roman World*, Farnham-Burlington, p. 241-252.

ÎN COLABORARE:

4. M. Alexianu, **L. Ellis**, *Date noi asupra necropolei de tip Sîntana de Mureș de la Izvoare-Piatra Neamț*, in: MemAntiq, XV-XVII, 1983-1985, p. 127-150.
5. C.-M. Lazarovici, D. Botezatu, **L. Ellis**, S. Țurcanu, *New human remains in the cucutenian settlement from Scânteia (1994-2003)*, in: *Tripolian settlements-giants, The international symposium materials*, Kiiv, 2003, p. 232-238.
6. C.-M. Lazarovici, D. Botezatu, **L. Ellis**, S. Țurcanu, *Noi resturi de oase umane în așezarea cucuteniană de la Scânteia (1994-2003)*, in: ArhMold, XXVI/ 2003, p. 297-306.
7. C.-M. Lazarovici, S. Țurcanu, **L. Ellis**, *Scânteia, “Dealul Bodeștilor/”La nuci”*, in: CCAR. Campania 2002, cIMeC, București, 2003, p. 276-279, 462.
8. C.-M. Lazarovici, S. Țurcanu, **L. Ellis**, M. Geba, A. Hușleag, D. Botezatu, *Scânteia, com. Scânteia, jud. Iași. Punct Dealul Bodeștilor /La Nuci*, in: CCAR. Campania 2003, cIMeC, București, 2004, p. 297-301.
9. C.-M. Lazarovici, D. Botezatu, **L. Ellis**, S. Țurcanu, *Noi resturi de oase umane în așezarea cucuteniană de la Scânteia (1994-2003)*, in: ArhMold, XXVI/2003, 2005, p. 297-306.
10. C.-M. Lazarovici, **L. Ellis**, S. Țurcanu, Fl. Scurtu, *Șantierul arheologic Scânteia. Campania 2004*, in: CCAR. Campania 2004, cIMeC, București, 2005, p. 331-334, 464.

11. C.-M. Lazarovici, **L. Ellis**, M. Știrbu, S. Țurcanu, M. Geba, A. Hușleag, *Șantierul arheologic Scânteia, "Dealul Bodești/La Nuci", campania 2005*, in: CCAR. Campania 2005, cIMEC, București, 2006, p. 318-320.
12. C.-M. Lazarovici, **L. Ellis**, M. Știrbu, S. Țurcanu, M. Geba, A. Hușleag, *Scânteia, com. Scânteia, jud. Iași. Punct: Dealul Bodești/La nuci*, in: CCAR. Campania 2007, cIMEC, București, 2008, p. 274.
13. C.-M. Lazarovici, Gh. Lazarovici, S. Țurcanu, M. Geba, A. Hușleag, M. Știrbu, **L. Ellis**, A. Vornicu, *Scânteia, com. Scânteia, jud. Iași. Punct: Dealul Bodești/La nuci*, in: CCAR. Campania 2008, cIMEC, București, 2009, p. 193-194.
14. Al. Barnea, I. Bogdan-Cătănicu, C. Căpiță, C. Olariu, R. Constantin, M. Ionescu, E. Gămureac, M. S. Ionescu, M. Mărgineanu-Cârstoiu, A. Panaite, Gh. Papuc, G. Talmațchi, E. Sakamoto, S. Pastor, D. Dragomir, Șt. Slătineanu, E. Daniel, I. Saulea, **L. Ellis**, P. Foschi, *Județul Constanța, Localitate Adamclisi, Comuna Adamclisi, Punct Cetate, Sector Poarta de Nord, Toponim Tropaeum Traiani*, in: CCAR. Campania 2005, CIMEC-Institutul de Memorie Culturală, București, 2005. <http://www.cimec.ro/scripts/ARH/Cronica/detalii.asp?k=3283>.
15. Al. Barnea, I. Bogdan-Cătănicu, C. Căpiță, C. Olariu, R. Constantin, M. Ionescu, E. Gămureac, M. S. Ionescu, M. Mărgineanu-Cârstoiu, A. Panaite, Gh. Papuc, G. Talmațchi, E. Sakamoto, S. Pastor, D. Dragomir, Șt. Slătineanu, E. Daniel, I. Saulea, **L. Ellis**, P. Foschi, *Județul Constanța, Localitate Adamclisi, Comuna Adamclisi, Punct Cetate, Sector teritoriul rural al cetății, Toponim Tropaeum Traiani*, in: CCAR. Campania 2005, CIMEC-Institutul de Memorie Culturală, București, 2005, <http://www.cimec.ro/scripts/ARH/Cronica/detalii.asp?k=3286>.
16. Al. Barnea, I. Bogdan-Cătănicu, C. Căpiță, C. Olariu, R. Constantin, M. Ionescu, E. Gămureac, M. S. Ionescu, M. Mărgineanu-Cârstoiu, A. Panaite, Gh. Papuc, G. Talmațchi, E. Sakamoto, S. Pastor, D. Dragomir, Șt. Slătineanu, E. Daniel, I. Saulea, **L. Ellis**, P. Foschi, *Județul Constanța, Localitate Adamclisi, Comuna Adamclisi, Punct Cetate, Sector Platou Est, Toponim Tropaeum Traiani*, in: CCAR. Campania 2005, CIMEC-Institutul de Memorie Culturală, București, 2005, <http://www.cimec.ro/scripts/ARH/Cronica/detalii.asp?k=3284>.
17. Al. Barnea, I. Bogdan-Cătănicu, C. Căpiță, C. Olariu, R. Constantin, M. Ionescu, E. Gămureac, M. S. Ionescu, M. Mărgineanu-Cârstoiu, A. Panaite, Gh. Papuc, G. Talmațchi, E. Sakamoto, S. Pastor, D. Dragomir, Șt. Slătineanu, E. Daniel, I. Saulea, **L. Ellis**, P. Foschi, *Județul Constanța, Localitate Adamclisi, Comuna Adamclisi, Punct Cetate, Sector Necropolă; Anexa Fortificată, Toponim Tropaeum Traiani*, in: CCAR. Campania 2005, CIMEC-Institutul de Memorie Culturală, București, 2005, <http://www.cimec.ro/scripts/ARH/Cronica/detalii.asp?k=3282>.
18. Al. Barnea, I. Bogdan-Cătănicu, C. Căpiță, C. Olariu, R. Constantin, M. Ionescu, E. Gămureac, M. S. Ionescu, M. Mărgineanu-Cârstoiu, A. Panaite, Gh. Papuc, G. Talmațchi, E. Sakamoto, S. Pastor, D. Dragomir, Șt. Slătineanu, E. Daniel, I. Saulea, **L. Ellis**, P. Foschi, *Județul Constanța, Localitate Adamclisi, Comuna Adamclisi, Punct Cetate, Sector Sud Basilica D, Toponim Tropaeum Traiani*, in: CCAR. Campania 2005, CIMEC-Institutul de Memorie Culturală, București, 2005, <http://www.cimec.ro/scripts/ARH/Cronica/detalii.asp?k=3281>.

19. Al. Barnea, I. Bogdan-Cătănicu, C. Căpiță, C. Olariu, R. Constantin, M. Ionescu, E. Gămureac, M. S. Ionescu, M. Mărgineanu-Cârstoiu, A. Panaite, Gh. Papuc, G. Talmațchi, E. Sakamoto, S. Pastor, D. Dragomir, Șt. Slătineanu, E. Daniel, I. Saulea, **L. Ellis**, P. Foschi, *Județul Constanța, Localitate Adamclisi, Comuna Adamclisi, Punct Cetate, Sector CI, Toponim Tropaeum Traiani*, in: CCAR. Campania 2005, CIMEC-Institutul de Memorie Culturală, București, 2005, <http://www.cimec.ro/scripts/ARH/Cronica/detaliu.asp?k=3280>.
20. Al. Barnea, I. Bogdan-Cătănicu, C. Căpiță, C. Olariu, R. Constantin, M. Ionescu, E. Gămureac, M. S. Ionescu, M. Mărgineanu-Cârstoiu, A. Panaite, Gh. Papuc, G. Talmațchi, E. Sakamoto, S. Pastor, D. Dragomir, Șt. Slătineanu, E. Daniel, I. Saulea, **L. Ellis**, P. Foschi, *Județul Constanța, Localitate Adamclisi, Comuna Adamclisi, Punct Cetate, Sector B, Toponim Tropaeum Traiani*, in: CCAR. Campania 2005, CIMEC-Institutul de Memorie Culturală, București, 2005, <http://www.cimec.ro/scripts/ARH/Cronica/detaliu.asp?k=3279>.
21. Al. Barnea, I. Bogdan-Cătănicu, C. Căpiță, C. Olariu, R. Constantin, M. Ionescu, E. Gămureac, M. S. Ionescu, M. Mărgineanu-Cârstoiu, A. Panaite, Gh. Papuc, G. Talmațchi, E. Sakamoto, S. Pastor, D. Dragomir, Șt. Slătineanu, E. Daniel, I. Saulea, **L. Ellis**, P. Foschi, *Județul Constanța, Localitate Adamclisi, Comuna Adamclisi, Punct Cetate, Sector A (Cartier Al. Barnea), Toponim Tropaeum Traiani*, in: CCAR. Campania 2005, CIMEC-Institutul de Memorie Culturală, București, 2005, <http://www.cimec.ro/scripts/ARH/Cronica/detaliu.asp?k=3278>.
22. Al. Barnea, I. Bogdan-Cătănicu, C. Căpiță, C. Olariu, R. Constantin, M. Ionescu, E. Gămureac, M. S. Ionescu, M. Mărgineanu-Cârstoiu, A. Panaite, Gh. Papuc, G. Talmațchi, E. Sakamoto, S. Pastor, D. Dragomir, Șt. Slătineanu, E. Daniel, I. Saulea, **L. Ellis**, P. Foschi, *Județul Constanța, Localitate Adamclisi, Comuna Adamclisi, Punct Cetate, Sector A, Toponim Tropaeum Traiani*, in: CCAR. Campania 2005, CIMEC-Institutul de Memorie Culturală, București, 2005.

DESPRE LINDA ELLIS:

1. D. Monah, *Linda Ellis, Laboratory techniques in Archaeology. A Guid to the Literature, 1920-1980*, New York & London, in: MemAntiq, IX-XI, 1985, p. 747-749.
2. D. Monah, *Linda Ellis, The Cucuteni Trypolie Culture. A Sudy in Technology and the Origins of Complex Society, Oxford, 1984*, in: MemAntiq, XV-XVII, 1987, p. 311-314.
3. C.-M. Lazarovici, "Archaeological Method and Theory: an Encyclopedia", ed. L. Ellis, Garland Publishing Inc., New York&London 2000, 705 p., in: ArhMold, XXIII-XXIV (2000-2001), 2003, p. 441-443.